



PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 2 kwietnia 2024 r.

Znak: WK-610/45/4/23/24

Szanowny Pan
Tomasz Branny
Wójt Gminy
Dębowiec

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 18 grudnia 2023 r. do 2 lutego 2024 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Dębowiec** za okres od 1 stycznia 2019 r. do 2 lutego 2024 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 2 lutego 2024 r. przez Wójta Gminy i Skarbnika, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2022 r. nieprawidłowo realizowano umowę na zadanie publiczne pod nazwą „Budowa ścieżki rowerowej i nordic walkingowej, w ramach przebudowy drogi ul. Dębina w Simoradzu” o wartości 152.864,32 zł brutto, niezgodnie z postanowieniami § 4 ust. 1 pkt 5, § 10 ust. 1-2, 4 umowy nr RGW.272.2.3.2022 z dnia 31 maja 2022 r., w związku z przepisami art. 354 § 1 i § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.), a także art. 431 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1129 z późn. zm.).*

W toku wykonywania zadania nie dokonano odbioru robót ulegających zakryciu ani odbiorów robót częściowych. Zgodnie z powyższymi postanowieniami umowy z dnia 31 maja 2022 r., w trakcie realizacji przedmiotu umowy zwoływane miały być odbiory: robót ulegających zakryciu oraz odbiory częściowe robót, poprzedzające odbiór końcowy. Wykonawca miał zgłaszać w Dzienniku Budowy roboty podlegające zakryciu. Inspektor nadzoru w ciągu 3 dni roboczych od daty zgłoszenia miał dokonać odbioru robót ulegających zakryciu, po sprawdzeniu prawidłowości ich wykonania. Jeżeli Wykonawca nie dopełnił obowiązku poinformowania o gotowości przystąpienia do odbioru robót ulegających zakryciu, wówczas zobowiązany był odkryć roboty lub wykonać odpowiednie odkrycia i otwory niezbędne do oceny wykonanych robót, a następnie przywrócić je do stanu poprzedniego na własny koszt. Wykonawca miał zgłaszać Zamawiającemu i Inspektorowi Nadzoru gotowość do odbioru częściowego, w terminach zgodnych w zatwierdzonym przez Zamawiającego harmonogramie rzeczowo-finansowym. Inspektor Nadzoru w imieniu Zamawiającego przy udziale Kierownika Budowy był zobowiązany dokonywać częściowego odbioru robót.

Zamawiający nie zapewnił właściwego nadzoru nad realizacją umowy, gdyż nie dokonywano odbiorów robót ulegających zakryciu ani poszczególnych etapów robót zgodnie z przedłożonym harmonogramem, określonym w umowie.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, nadzór nad całością prowadzonych prac oraz robotami zanikającymi związanymi z realizacją inwestycji prowadzony był w sposób ciągły przez pracownika Urzędu Gminy Dębowiec oraz inspektora nadzoru inwestorskiego, dokonywali oni kontroli budowy, w tym robót zanikających, jednak z tych czynności nie były sporządzane protokoły. Odbiór robót częściowych się nie odbywał, gdyż Wykonawca robót nie zgłaszał potrzeby fakturowania częściowego robót, który był dopuszczony zgodnie z zawartą umową. Ponadto wyjaśniono, że terminowość wykonania robót ujętych w harmonogramie robót kontrolowany był wizytami na budowie przez pracownika urzędu gminy oraz inspektora nadzoru inwestorskiego w sposób ciągły na placu budowy przez cały okres realizacji inwestycji. Poinformowano także, że Zamawiający nie miał obowiązku prowadzenia dziennika budowy zgodnie z ustawą prawo budowlane, a zapisy w umowie dotyczące dziennika budowy znalazły się omyłkowo, w związku z wykorzystaniem wzoru umowy z innej inwestycji.

Umowa z dnia z dnia 31 maja 2022 r. podpisana została przez p. Tomasza Branny – Wójta Gminy Dębowiec. Osobą odpowiedzialną za prowadzenie inwestycji był inspektor ds. utrzymania dróg i inwestycji gminnych w Referacie Gospodarki Wiejskiej, nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 1

Zapewnić właściwy nadzoru nad realizacją umów o wykonanie robót budowlanych zawieranych z Wykonawcami i dokumentować odbiory robót ulegających zakryciu oraz robót częściowych, mając na uwadze postanowienia zawartych umów oraz przepisy art. 431 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.), art. 354 § 1 i § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 z późn. zm.), a ponadto art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2, 7 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

- W latach 2022 i 2023 nieterminowo opublikowano na stronie Biuletynu Zamówień Publicznych ogłoszenie o wynikach postępowania oraz ogłoszenie o wykonaniu umowy realizowanej przez Gminę Dębowiec, z przekroczeniem 30-dniowego terminu, niezgodne z przepisami art. 309 ust. 1 i art. 448 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło zadania pn. „Przewóz uczniów niepełnosprawnych z terenu gminy Dębowiec do przedszkoli, szkół i ośrodków szkolno-wychowawczych”, realizowanego na podstawie umowy nr RGW.272.2.4.2022 z dnia 31 sierpnia 2022 r. Ogłoszenie o wynikach postępowania zamieszczono w BZP w dniu 14 października 2022 r., tj. 14 dni po obowiązującym terminie.

Ogłoszenie o wykonaniu powyższej umowy zamieszczono w dniu 25 sierpnia 2023 r., tj. 33 dni po terminie. Umowa obowiązywała do dnia 23 czerwca 2023 r.

Ponadto w ogłoszeniu o wykonaniu umowy w „sekcji IV – Podstawowe informacje o zawartej umowie” wskazano, że wartość umowy wynosiła 79.347,60 zł, a w „sekcji V Przebieg realizacji umowy” podano, że łączna wartość wynagrodzenia wypłacona z tytułu realizacji umowy wynosiła 63.136,80 zł. Faktycznie wypłacone wynagrodzenie z tytułu realizacji ww. umowy wynosiło 145.638,00 zł.

Osobą odpowiedzialną za wykonanie zadania był inspektor ds. utrzymania drogi i inwestycji gminnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Gospodarki Wiejskiej.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Dębowiec w zakresie przygotowania i terminowej publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń: o wynikach postępowania oraz o wykonaniu realizowanej umowy, stosownie do przepisów art. 309 ust. 1 oraz art. 448 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2019 - 2024 (do dnia kontroli), nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt informacji oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, a także do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia. Było to niezgodne z art. 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 3, art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.) oraz art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło podatników (osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) o numerach kart kontowych: 12/437, 6/5009, 11/5410, 11/5371 (od 1.2022 r. 1/5551), 15/351 (współwłasność), 15/5349 (własność), 2/53 i 2/5401 (własność), 2/2507 (współwłasność), 6/5314 (współwłasność) oraz 6/144 i 6/5324 (własność), 13/809 oraz podatnika (osoby prawnej) o numerze karty kontowej: 1/91.

Z ogólnodostępnych stron internetowych wynikało, że na nieruchomościach ww. podatników, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, znajdowały się budowle (tj. parkingi wyłożone kostką brukową, płytami betonowymi, nawierzchnią asfaltową, płyt chodnikowych, kostki ażurowej, kruszywem przypominającym kostkę brukową zapewniające miejsca postojowe dla klientów podatnika oraz ciąg jezdno-pieszcy służący osobom korzystającym z usług podatnika, ogrodzenie panelowe na betonowej podmurówce z bramą wjazdową, ogrodzenie z przęsła stalowych na betonowej podmurówce z bramą wjazdową, trwale związanych z gruntem), na których podatnicy nie deklarowali w złożonych deklaracjach podatkowych i informacjach na podatek od nieruchomości.

Do dnia kontroli, organ podatkowy nie podjął działań w celu wyegzekwowania od ww. podatników korekt informacji, deklaracji w związku z brakiem zadeklarowania budynku mieszkalnego, gruntów pozostałych, gruntów pozostałych i związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej i budowli związanych z działalnością gospodarczą oraz w związku ze zmianami dotyczącymi powierzchni tych nieruchomości.

Uznano za wystarczające dane przedstawiane w składanych przez podatników formularzach informacji podatkowych i pomimo różnic w powierzchniach przedmiotów opodatkowania wynikających z danych ewidencyjnych, nie wzywał podatników do skorygowania i uzupełnienia danych. Organ nie skorzystał też z możliwości przeprowadzenia kontroli w wypadku powzięcia wątpliwości co do prawidłowości przedłożonych mu danych.

Przyjęto również bez uwag deklarację podatnika o nr karty kontowej 1/91, który w złożonej do Urzędu Gminy w Dębowcu deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2023 w załączniku ZDN-1 nie wykazał budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W trakcie kontroli organ podatkowy wezwał ww. podatników do złożenia korekt informacji/deklaracji. W wyniku wezwania podatkowi podatnicy złożyli stosowne korekty informacji/deklaracji na podatek od nieruchomości, w których zadeklarowali do opodatkowania podatkiem od nieruchomości powstałe rozbieżności i zmiany w powierzchniach gruntów i budynków czy gruntu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budowlami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zgodnie z wyliczeniami pracowników, łączny przypis podatku od nieruchomości za lata 2019 - 2023 wynosi 35.785,80 zł.

Ponadto, nieprawidłowo prowadzono ewidencję analityczną wpłat podatku od nieruchomości poprzez założenie dwóch kart kontowych podatnikom prowadzącym działalność gospodarczą, niezgodnie z postanowieniami § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

Dla ww. dwóch podatników prowadzono karty kontowe o nr 2/53 i 2/5401 oraz o nr 6/144 i 6/5324.

Zgodnie z wyjaśnieniami, karty dla ww. podatników zostały założone przez nienależytą weryfikację i pomyłkę wynikającą z przeoczenia.

Zadania w zakresie kontroli informacji w sprawie podatku od nieruchomości, deklaracji podatkowych, naliczania podatków stosownie do obowiązujących przepisów oraz prowadzenie dokumentacji w tym zakresie należały do inspektora ds. wymiaru podatku. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Podatków i Opłat Lokalnych.

Wniosek nr 3

Podjąć dalsze działania celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania nieruchomości podatników o nr kart kontowych: 12/437, 6/5009, 15/351 i 15/5349, 11/5410 i 11/5371 oraz od 2022 r.: 1/5551, 13/809, 2/53 i 2/5401 oraz 2/5407, 6/5314 oraz 6/144 i 6/5324 za lata 2019 - 2023, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć, w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.), postępowanie podatkowe w celu prawidłowego opodatkowania ww. nieruchomości, mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 2, 3 i art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 6 ust. 6, ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.) oraz art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Wniosek nr 4

Zapewnić prawidłowe prowadzenie indywidualnych kart kontowych dla podatników podatku od nieruchomości o nr kart kontowych 2/53 i 2/5401 oraz 6/144 i 6/5324, stosownie do § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje w sprawie podatku od nieruchomości oraz informacje o nieruchomościach i obiektach budowlanych, stosownie do art. 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2, art. 281 § 1 i § 2, art. 198 § 1, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 3, art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 6 ust. 2, ust. 6, ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70 z późn. zm.) oraz

w zakresie prowadzenia analitycznej ewidencji księgowej dla podatników podatku od nieruchomości zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie ksiąg rachunkowych:

- *W 2022 r. w księgach rachunkowych Urzędu Gminy ujęto w nieprawidłowej klasyfikacji środków trwałych wiatę odpoczynkową łącznie z drogą komunalną, zamiast jako odrębny obiekt inwentarzowy, co było niezgodne z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), § 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie klasyfikacji środków trwałych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1864) w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342).*

W wyniku realizacji inwestycji pn. „Budowa ścieżki rowerowej i nordic walkingowej w ramach przebudowy drogi ul. Dębina w Simoradzu” wytworzona została m. in. wiatę odpoczynkowa o wartości 29.741,84 zł., którą na stan środków trwałych przyjęto w łącznej wartości z drogą pod numerem jednym inwentarzowym „ul. Dębina, ul. Sienna nr 686606S”, pod symbolem klasyfikacji środków trwałych nr 220 - „Autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe” oraz roczną stawką amortyzacji w wysokości 4,50%.

Wybudowaną w trakcie ww. inwestycji wiatę odpoczynkową należało zaklasyfikować pod symbolem klasyfikacji środków trwałych nr 290 „Budowle sportowe i rekreacyjne” oraz roczną stawką amortyzacji w wysokości 2,50%.

W myśl Komunikatu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości nr 11 „Środki trwałe”, nie łączy się w jeden (pojedynczy) obiekt inwentarzowy kilku indywidualnych składników aktywów, jeżeli każdy spełnia definicję środka trwałego nawet wtedy, gdy są ze sobą połączone.

Zgodnie z wyjaśnieniami, pracownicy Referatu Finansów wprowadzający do ewidencji środków trwałych dokument przyjęcia na stan nie posiadali informacji, że w ramach ww. inwestycji powstała wiatę odpoczynkowa, a dokument przyjęcia do ewidencji został sporządzony zgodnie z nazwą zadania, tj. Modernizacja odcinka drogi ul. Dębina w Simoradzu.

Ponadto wyjaśniono, że w Urzędzie Gminy Dębowiec ustalono zasady przekazywania informacji o środkach trwałych w postaci uzgodnień ustnych pomiędzy pracownikami Referatu Finansowego oraz pracownikami merytorycznymi, zaś pracownicy przekazywali pisma z prośbą o rozliczenie konkretnych inwestycji, czy przyjęcie do ewidencji całkowitych składników majątku.

W trakcie kontroli dokonano prześledzenia ww. wiaty i utworzono odrębny obiekt inwentarzowy oraz dokonano korekty umorzenia za 2023 r. do wysokości 2,5% wartości środka trwałego.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji środków trwałych należały do obowiązków pracowników Referatu Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Alina Siekierka – Skarbnik Gminy Dębowiec.

Wniosek nr 6

Uzupełnić procedury wewnętrzne o sposób obiegu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu o środkach trwałych powstałych w wyniku inwestycji, w sposób zapewniający przygotowanie rzetelnych danych do wprowadzenia do ksiąg rachunkowych jednostki, mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), § 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie klasyfikacji środków trwałych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1864), a także art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 4, 6 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Zapewnić klasyfikację środków trwałych pełniących funkcje indywidualnych składników aktywów, zgodnie z postanowieniami § 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie klasyfikacji środków trwałych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1864), mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

- *Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy w Dębowcu w 2023 r. wykazano stan aktywów i pasywów w kwocie innej niż występująca na dzień ich zamknięcia, tj. na dzień 31 grudnia 2022 r., co było niezgodne z art. 5 ust. 1 i art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz zasadami funkcjonowania kont określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), a także postanowieniami zakładowego planu kont Urzędu Gminy w Dębowcu wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Dębowiec Nr 177/2022 z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, ze zmianami. Powyższe dotyczyło kont Urzędu (jednostki) tj.: 141 „Środki pieniężne w drodze”, 240 „Pozostałe rozrachunki”.*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, w wyniku operacji dokonanych w 2022 r. na koncie 141 w dwóch różnych oddziałach pozostało na tym koncie saldo po stronie winien i ma na dzień 31 grudnia 2022 r. Ponadto wskazali, że na koncie 240 nie ewidencjonowano żadnej operacji na kwotę 1.000 zł, a pomimo wykonanej operacji aktualizacji BO salda nie zostały poprawnie przeniesione w 2023 roku w zakresie kont 141 oraz 240.

Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostki budżetowej Urzędu Gminy Dębowiec należały do obowiązków pracowników Referatu Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Alina Siekierka – Skarbnik Gminy Dębowiec.

Wniosek nr 8

Zapewnić zgodność bilansu otwarcia kont księgi głównej z bilansem ich zamknięcia w roku poprzednim, stosownie do wymogów art. 5 ust. 1, art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania kont księgi głównej określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

- *Do dnia kontroli, nie dokonano aktualizacji planu kont dla Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej, czym naruszono art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) oraz postanowienia rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342). Powyższe dotyczyło polityki rachunkowości przyjętej zarządzeniem Nr 163/2017 Wójta Gminy Dębowiec z dnia 31 grudnia 2017 r. ze zmianami oraz kolejnej polityki rachunkowości przyjętej zarządzeniem Nr 177/2022 Wójta Gminy Dębowiec z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ze zmianami, w których ujęto konta: 770 „Zyski nadzwyczajne”, 771 „Straty nadzwyczajne” jako stosowane przez jednostkę. Konta te nie funkcjonowały z dniem 1 stycznia 2016 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 listopada 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1954).*

W dniu 4 stycznia 2024 r. Wójt Gminy Dębowiec wydał zarządzenie Nr 3/2024 w sprawie zmiany zarządzenia Nr 177/2022 Wójta Gminy Dębowiec z dnia 20 grudnia 2022 r., którym dostosowano wykaz kont księgi głównej do obowiązujących przepisów.

Zadania w zakresie opracowania projektów przepisów wewnętrznych wydawanych przez kierownika jednostki dotyczących prowadzenia rachunkowości, a w szczególności zakładowego planu kont, należały do p. Aliny Siekierki – Skarbnika Gminy Dębowiec, a poprzednio do Zastępcy Skarbnika Gminy Dębowiec.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, ustalenie w formie pisemnej oraz aktualizacja polityki rachunkowości były obowiązkiem p. Tomasza Branny – Wójta Gminy Dębowiec jako kierownika jednostki.

- *W 2022 r. nieprawidłowo prowadzono ewidencję planu finansowego wydatków budżetowych w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Dębowiec, na koncie pozabilansowym 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych”, co było niezgodne z opisem funkcjonowania ww. konta zawartym w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych*

funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz z postanowieniami zakładowego planu kont wprowadzonego zarządzeniem Nr 163/2017 Wójta Gminy Dębowiec z dnia 31 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, ze zmianami.

W ww. ewidencji nie ujęto zmian planu finansowego wydatków wynikających z uchwały Rady Gminy Dębowiec Nr 309/XXXVI/2022 z dnia 29 listopada 2022 r. w zakresie zwiększenia planu wydatków wg klasyfikacji budżetowej:

- w dziale 600 „Transport i Łączność”, rozdziale 60004 „Lokalny Transport zbiorowy”, § 2710 „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielana między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących”, w kwocie 10.000,00 zł;

- w dziale 600 „Transport i Łączność”, rozdziale 60014 „Drogi publiczne powiatowe”, § 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”, w kwocie 20.000,00 zł;

- w dziale 801 „Oświata i wychowanie”, rozdziale 80104 „Przedszkola”, § 4330 „Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego” w kwocie 50.000,00 zł;

- w dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, rozdziale 92109 „Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby”, § 2480 „Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury” w kwocie 29.000,00 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Dębowiec, przyczyną nieprawidłowości w powyższych przypadkach było przeoczenie w związku z natłokiem obowiązków służbowych związanych z zakończeniem roku.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji planu wydatków budżetowych należały do p. Aliny Siekierka – Skarbnika Gminy Dębowiec.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Dębowcu w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji planu wydatków budżetowych, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonych w postanowieniach załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz zasad funkcjonowania konta 980 zawartych w dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, wraz ze zm., mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

- W latach 2019 - 2022 nieprawidłowo prowadzono ewidencję prawnego zaangażowania wydatków budżetowych na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, co polegało na tym, że ewidencję zaangażowania wydatków budżetowych prowadzono na podstawie wykonanych w danym roku wydatków, zamiast na podstawie umów lub innych dokumentów, z których wynikała konieczność poniesienia tych wydatków.*

Powyższe było niezgodne z zasadami ewidencji na koncie 998 określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz

państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz z postanowieniami zakładowego planu kont Urzędu Gminy Dębowiec, wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Dębowiec Nr 177/2022 z dnia 20 grudnia 2022 r., poprzednio zarządzeniem Nr 163/2017 Wójta Gminy Dębowiec z dnia 31 grudnia 2017 r. ze zmianami, w związku z art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło:

- umowy pożyczki nr 257/218/210/OW/ot/P zawartej 28 września 2018 r. z WFOŚiGW w Katowicach na „Budowę kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Dębowiec”, na kwotę 4.647.745,46 zł, z terminem realizacji do 30 kwietnia 2019 r. Po zawarciu umowy nie ujęto zaangażowania wydatków roku bieżącego i lat przyszłych. Od 2020 r. zaewidencjonowano koszty odsetek na koncie 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat” i przenoszono je sukcesywnie w kolejnych latach na konto 998.
- umowy pożyczki nr 46/2021/210/OW/ot/P zawartej 30 marca 2021 r. z WFOŚiGW w Katowicach na „Budowę kanalizacji sanitarnej na ul. Piaskowej w Łączce”, na kwotę 573.500,58 zł z terminem realizacji do 1 października 2027 r. Po zawarciu umowy nie ujęto zaangażowania wydatków roku bieżącego z tytułu kosztów odsetek.
- umowy dotacji zawartej 28 czerwca 2022 r. z OSP w Dębowcu na zadanie „dofinansowanie kosztów zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego”, na kwotę 390.000,00 zł, z terminem realizacji zadania do 30 września 2022 r. Po zawarciu umowy nie ujęto zaangażowania wydatków roku bieżącego.

Skutkiem powyższego w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2022 r., nie wykazano zaangażowania w kwocie 390.000,00 zł z tytułu zawarcia ww. umowy dotacji w dziale 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdziale 75412 „Ochotnicze straże pożarne” i § 6230 „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych”.

- umowy nr RGW.272.2.4.2022 zawartej w dniu 31 sierpnia 2022 r. na realizację zadania w zakresie przewozu uczniów niepełnosprawnych z terenu gminy Dębowiec do przedszkoli, szkół i ośrodków szkolno-wychowawczych, z terminem realizacji do 23 czerwca 2023 r.

Zaangażowanie ujęto na podstawie faktur za wykonaną usługę zamiast na podstawie danych wynikających z umowy w kwocie 194.459,20 zł. Na koncie 999 nie dokonano przypisu umowy, której realizacja przypadała na 2023 r. w wysokości 160.050,60 zł.

Skutkiem powyższego, w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do 31 grudnia 2022 r. oraz od początku roku do 31 marca 2023 r. nie wykazano prawidłowych kwot w kolumnie „Zaangażowanie” w dziale 801 „Oświata i wychowanie”, rozdziale „80113” i § 4300 „Zakup usług pozostałych”.

Zadania w zakresie ewidencji na koncie 998 należały do obowiązków pracowników Referatu Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Alina Siekierka – Skarbnik Gminy Dębowiec.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów w zakresie prawidłowego ujmowania na koncie 998 w księgach Urzędu Gminy Dębowiec operacji dotyczących ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych, stosownie do zasad funkcjonowania konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych,

samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) oraz zasad funkcjonowania ww. konta dla Urzędu Gminy w Dębowcu zawartych w zakładowym planie kont, wprowadzonym zarządzeniem Wójta Gminy Dębowiec Nr 177/2022 z dnia 20 grudnia 2022 r. ze zmianami, mając na uwadze art. 68 ust. 1 i 2 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie obsługi bankowej:

- *Do dnia zakończenia kontroli, nie zapewniono wspólnych zasad bankowej obsługi budżetu jednostki samorządu terytorialnego dla wszystkich jednostek organizacyjnych, co było niezgodne z art. 264 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn.zm.).*

Bankowa obsługa budżetu Gminy Dębowiec oraz Urzędu Gminy Dębowiec była realizowana w latach 2018 - 2023 przez Bank Spółdzielczy w Skoczowie na podstawie umowy z dnia 29 grudnia 2017 r. oraz 20 grudnia 2021 r., które w swoich postanowieniach nie określały w formie pisemnej zasad obsługi bankowej jednostek organizacyjnych.

Obsługę bankową siedmiu jednostek budżetowych prowadził Bank Spółdzielczy w Skoczowie na podstawie umów zawartych przez Dyrektora danej jednostki, na podstawie udzielonych pełnomocnictw przez Wójta Gminy Dębowiec. Zasady obsługi bankowej ustalone zostały w umowach odrębnie dla każdej z tych jednostek.

W trakcie kontroli przedłożono kontrolującemu pismo z dnia 25 stycznia 2024 r. wystosowane przez p. Tomasza Branny – Wójta Gminy Dębowiec do Banku Spółdzielczego w Skoczowie w sprawie objęcia wspólnymi zasadami obsługi bankowej wszystkich jednostek budżetowych Gminy Dębowiec.

Zapewnienie umowy ustalającej wspólne zasady wykonywania bankowej obsługi dla wszystkich jednostek budżetowych na podstawie art. 264 ust. 2, w związku z art. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, należało do p. Tomasza Branny – Wójta Gminy Dębowiec.

Na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), za całość gospodarki finansowej odpowiada kierownik jednostki.

Wniosek nr 11

Zapewnić realizację bankowej obsługi budżetu Gminy Dębowiec zgodnie z zasadami określonymi w art. 264 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 poz.1270 z późn. zm.).

W zakresie regulowania zobowiązań:

- *W 2022 r. przekazano po terminie umownym środki finansowe w ramach dotacji celowej na realizację zadania publicznego, czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.), a także postanowienia umowy dotacji nr RGW.6343.1.2022 z dnia 6 czerwca 2022 r.*

Powyższe dotyczyło dotacji celowej udzielonej Gminnej Spółce Wodnej w Dębowcu na dofinansowanie zadania konserwacji rowów melioracyjnych na terenie Gminy Dębowiec, na podstawie umowy nr RGW.6343.1.2022 z dnia 6 czerwca 2022 r., art. 443 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo

wodne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566 ze zm.) oraz uchwały Nr 287/XLI/2018 Rady Gminy Dębowiec z dnia 20 sierpnia 2018 r.

Zgodnie z ww. umową, transza dotacji powinna być przekazana w terminie do 14 dni od daty zawarcia umowy, czyli maksymalnie 20 czerwca 2022 r., natomiast faktycznie transza dotacji została przekazana 27 czerwca 2022 r., tj. 7 dni po terminie umownym.

Osobą odpowiedzialną za przekazanie informacji do Referatu Finansów w zakresie przedmiotowej umowy był pracownik Urzędu Gminy Dębowiec zatrudniony na samodzielnym stanowisku Kierownika Referatu Gospodarki Wiejskiej. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Tomasz Branny – Wójt Gminy Dębowiec.

Wniosek nr 12

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań Gminy Dębowiec, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej  Elektronicznie podpisany przez
Daniel Kołodziej
Data: 2024.04.02 14:17:14 +02'00'